

การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดใน
โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาดง
EVALUATION OF THE DRUG PREVENTION AND RESOLUTION
PROJECT IN NAHINNGONNADONG SCHOOL

¹ทวีวัฒน์ คัทมาร
¹Taweewat Cutman

โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาดง, ประเทศไทย
Nahinngonnadong School, Thailand.

mcuubon99.journal@gmail.com

Received November 16, 2022; Revised November 20, 2022; Accepted December 30, 2022

บทคัดย่อ

การประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาดง อำเภอนาดตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPIEST Model แบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนดำเนินโครงการ มีการเก็บข้อมูล 2 ขั้นตอน 1) ประเมินความต้องการจำเป็น (PNI Modified) และ 2) สัมภาษณ์คณะกรรมการโครงการ จำนวน 12 คน ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินการ โดยสอบถามคณะกรรมการดำเนินโครงการ และระยะที่ 3 การประเมินผล หลังการดำเนินงานโครงการสิ้นสุด ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา 9 คน นักเรียน 49 คน ผู้ปกครองนักเรียน 49 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน ครูตำรวจ 5 นาย ครูพระ 5 รูป ผู้แทน อบต. 5 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 5 คน รวมทั้งสิ้น 136 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม 6 ฉบับ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ จำนวน 2 ฉบับ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบวัดเจตคติ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ประเภทละ 1 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นทุกฉบับอยู่ระหว่าง 0.81-0.95 วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของโครงการฯ ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวม มีความคิดเห็นระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของโครงการฯ โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด และผลการจัดลำดับความต้องการ

¹ ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาดง

จำเป็นทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (2) ด้านความยั่งยืน (3) ด้านประสิทธิผล (4) ด้านกระบวนการ (5) ด้านผลกระทบ (6) ด้านปัจจัยนำเข้า (7) ด้านบริบท 2) ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินหลังการดำเนินโครงการฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่อง “การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด” กลุ่มระดับชั้นประถมศึกษา 3-4 โดยรวมได้คะแนนเพิ่มขึ้น และกลุ่มระดับชั้นประถมศึกษา 5-6 โดยรวมได้คะแนนเพิ่มขึ้น 5) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการดำเนินโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด 2) นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด, การประเมินแบบ CIPIEST Model

Abstract

The purpose of this study was evaluate the project of drug abuse prevention and remedy using CIPPEST Model management of Naghronkamnadong School through 7 aspects, context evaluation, input evaluation, process evaluation, impact evaluation, effectiveness evaluation, sustainability evaluation, and transportability evaluation. The study comprised three stages and the 1st stage was separated in to 3 phases. The first phase was Pre-valuation of which the data collection comprised 2 steps as follows: 1) the need assessment of current conditions and desired condition of the drug abuse prevention and remedy project by using PNI modified of 7 aspects and 2) the context and input evaluation by using the in-depth interview with the 12 committee. Secondly, On-going evaluation or process evaluation was conducted with project committee. Finally, post evaluation or summative evaluation focused on impact evaluation, effectiveness evaluation, sustainability evaluation and transportability evaluation. The research instruments used consisted of 6 questionnaires; 2 questionnaires of satisfaction towards project management, an attitude evaluation form, an achievement test, an interview form, and structured form, To analyze data, percentage, means, standard deviation and PNI modified (Priority Needs Index) were employed. The findings were as follows Stage 1, the analysis of the 1st phase revealed that the samples overall opinions towards 7 aspects of current conditions of the project were at the moderate level. When considering each aspect, the opinion towards impact was at the high level while other aspects were at the Moderate level. When considering each aspects, all aspects were rated at the highest level, except the context aspect which was at the high level. The

descending order of priority of all 7 needs was as follow: 1) transportability 2) sustainability 3) effectiveness 4) process 5) impact 6) inputs and 7) context aspects. The analysis of the 2nd phase indicated that the project committees opinion towards the overall process was at the highest level, For the 3rd Phase, the post evaluation of impact, effectiveness, sustainability, and transportability showed that (1) the overall opinions of teachers and project committee towards all aspects after project implementation were at the highest level. When considering each aspect, the sustainability was rated at the high level while others were at the highest level (2) According to the opinions of parents and basic education committees towards the project implementation of drug abuse prevention and remedy of Nakhonkamnadong School, the opinions towards overall and each aspect were at the highest level. Stage II, 1) the evaluation of project achievement and attitudes towards the project indicated that (1) the pre and post evaluation of learning achievement of “prevention and problems solving of drug” indicated that the first group of grade 3-4 students got the score of 46.47% before learning and 82.35% after learning. The second group of grade 5-6 students got the score of 45.83% before learning and 91.25% after learning (2) the grade 3-5 students had the positive attitude towards drug prevention and treatment. 2) the results of behavior observation revealed that most students had a sense of drug abuse prevention at the high level. Stage III, the results of satisfaction assessment towards the project implementation indicated that (1) teaches, project committee and basic education committee had the overall satisfaction at the highest level and (2) Students and parents had the overall satisfaction at the high level.

Keywords: drug abuse prevention and remedy using CIPPEST Model

บทนำ

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่กำลังทำลายเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แม้ว่าทุกฝ่ายจะพยายามป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดมาโดยตลอด โดยแพร่กระจายไปถึงระดับหมู่บ้าน ชุมชนซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคมและแพร่กระจายเข้าไปในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาและเยาวชน ซึ่งเป็นพลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ทั้งนี้เพราะยาเสพติดมีการแพร่ระบาดทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกขณะ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ประกอบกับกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง จึงถูกชักจูงให้ใช้สิ่งเสพติดได้ง่าย ส่งผลให้ปัญหาเสพติดยังเป็นโจทย์ใหญ่ที่ทำนายการแก้ปัญหาของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย เพราะประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีการผลิต การค้า การจำหน่าย การลำเลียง และการลักลอบขน ย้ายยาเสพติดตามแนวชายแดน เมื่อยาเสพติดได้ระบาดเข้าสู่สังคม ชุมชน ทำให้ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ เกิดขึ้นตามมา ยาเสพติดมีที่มาในรูปแบบต่างๆ มีแพร่เข้าสู่เยาวชนและ

สถานศึกษามากยิ่งขึ้น นับเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่รัฐบาลถือเป็นนโยบายที่ต้องดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง โดยกำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” (สยามรัฐออนไลน์, 2561) ยึดหลักนิติธรรมในการปราบปราม ลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้าผู้มีอิทธิพล และผู้ประพฤตินิยมชอบ ยึดหลัก ผู้เสพ คือ ผู้ป่วยที่จะต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมาเป็นคนดีของสังคม ไม่สร้างปัญหาความรุนแรงและความแตกแยกในระดับครอบครัว มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การก่อการกระทำผิดต่อผู้อื่นลดน้อยลง ส่งผลกระทบต่อตนเอง สังคม สุขภาพอนามัยและผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศในที่สุด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาได้มีนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามาตามลำดับ โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษา โดยจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบครบวงจร เน้นกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดในสถานศึกษา เน้นให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในสถานศึกษาให้มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา บูรณาการระหว่างตำรวจโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน

โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง เป็นโรงเรียนชายขอบแดน ชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อำเภอนาตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปัจจุบันจัดการศึกษาใน 2 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 120 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 9 คนนักการภารโรง จำนวน 1 คน สภาพภูมิศาสตร์ของโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง อำเภอนาตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พื้นที่มีเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง เกษตรกรรม ค้าขายและรับจ้างทั่วไป จากข้อมูลการเยี่ยมบ้านของคุณครูประจำชั้น พบว่าโรงเรียนรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ 2 หมู่บ้าน และทั้งสองหมู่บ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงที่มีการแพร่ระบาดของสารเสพติด เป็นแหล่งมั่วสุม เช่น มีการใช้สารเสพติดประเภท บุหรี่ สุรา สารระเหย และยาบ้า เป็นต้น และข้อมูลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของสารเสพติด อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่า “มีการนำเข้ายาเสพติดจากภายนอกประเทศ การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีการระบาดในกลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กระจายอยู่เกือบทุกพื้นที่ของหมู่บ้าน มีกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ผันตัวเองจากผู้เสพไปเป็นผู้ค้าเสืงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในเส้นทางหมายเลข 2050 เขมราฐ-อุบลฯ” (ที่ทำการปกครองอำเภอนาตาล, 2562/2563) โดยเฉพาะหมู่บ้านนาหินโง่งน และหมู่บ้านนาดง ซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง มีผู้เสพ/เข้มแข็งมาก

จากการศึกษางานวิจัยของงานปกครองและบริการเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนนั้นพบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการใช้สารเสพติดในโรงเรียน เกิดจากนักเรียน ครอบครักรทางการศึกษา ผู้ปกครอง 30% และปัญหาอื่นๆ 70% เช่น สภาพสิ่งแวดล้อม ชุมชนที่พักอาศัย และหน่วยงานของรัฐ ขาดความจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น จึงควรมีการส่งเสริม และพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในโทษของสารเสพติด โรงเรียนได้ตระหนักในความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดมาโดยตลอด โดยได้จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ การอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนการเข้าร่วมโครงการครูตำรวจ D.A.R.E (Drug Abuse Resistance Education) ทำให้สถานการณ์ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในอำเภอนาดตาล จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับเบาบาง (ข้อมูลจากอำเภอนาดตาล, 2563) โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง ได้ดำเนินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียน มาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการดำเนินงานป้องกันและเฝ้าระวังการใช้สารเสพติด เช่น กิจกรรมห้องเรียนสีขาว สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข จนได้รับโล่รางวัลเสมา ป.ป.ส. ระดับ เงิน ทอง เพชร

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง เป็นชุดกิจกรรมที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์เฉพาะ ที่มุ่งเน้นกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนเป็นสำคัญ การดำเนินการในปีการศึกษา 2562 ได้เพิ่มเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาให้ครบทุกภาคส่วนที่มีในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยในสถานการณ์ปัจจุบันยังไม่มีความมั่นคงด้านความปลอดภัยในภัยคุกคามนี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ักเรียนต่อไป และเมื่อสิ้นสุดโครงการจำเป็นต้องมีการประเมินผลเพื่อนำข้อมูลไปสู่การพัฒนาโครงการในปีต่อไป ซึ่งจากการศึกษารูปแบบการประเมิน พบว่า เทคนิคการประเมินแบบ CIPIEST Model ของสต๊อฟเฟิล และซิงค์ฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007 อ้างถึงใน รัตนะ บัวสนธ์, 2556) น่าจะเป็นรูปแบบที่สามารถประเมินได้อย่างครอบคลุมรอบด้าน เหมาะสมกับโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา เทคนิคดังกล่าวผู้ประเมินนำมาประยุกต์ใช้ประเมินในครั้งนี้ ประเมินเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และเมื่อสิ้นสุดโครงการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง อำเภอนาดตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้การประเมิน ตามรูปแบบ CIPIEST Model

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเป็นการวิจัยประเมินโครงการ (Project evaluation research) โดยใช้แนวคิดการประเมิน CIPIEST Model ของสตัฟเฟิล และซิงค์ฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 2007 อ้างถึงใน รัตนะ บัวสนธ์, 2556)

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 9 คน นักเรียน จำนวน 49 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 49 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ครูตำรวจ 5 นาย ครูพระ 5 รูป ผู้แทน อบต. 5 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 136 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้เป็นแบบประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนบ้านนาหินโง่งขนาดง อำเภอนาดตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 11 ฉบับ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง/ผู้ให้ข้อมูล โดยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และนำเครื่องมือดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการประเมิน และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง จำนวน 5 คน และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์หาค่าสถิติดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนบ้านนาหินโง่งขนาดง สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของโครงการฯ ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวม มีความคิดเห็นระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านผลกระทบ มีความคิดเห็นในระดับมาก นอกนั้นมีความคิดเห็นระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนค่าความคิดเห็นต่อสภาพที่พึงประสงค์ของโครงการฯ โดยรวมมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านบริบท มีความคิดเห็นระดับมาก ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (2) ด้านความยั่งยืน (3) ด้านประสิทธิผล (4) ด้านกระบวนการ (5) ด้านผลกระทบ (6) ด้านปัจจัยนำเข้า (7) ด้านบริบท

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินด้านที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ พบว่า (1) คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเห็น

โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความยั่งยืน ส่วนด้านอื่นมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการดำเนินโครงการฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านผลกระทบ ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ด้านความยั่งยืน และด้านประสิทธิผล

4. ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่อง “การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด” กลุ่มระดับชั้นประถมศึกษา 3-4 โดยรวม ได้คะแนนก่อนเรียน ร้อยละ 46.47 หลังเรียน ได้คะแนน ร้อยละ 82.35 กลุ่มระดับชั้นประถมศึกษา 5-6 โดยรวม ได้คะแนนก่อนเรียน ร้อยละ 45.83 หลังเรียน ได้คะแนน 91.25

5. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการดำเนินโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด 2) นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนบ้านนาหิน โห่งนาดง มีสาระสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการประเมินก่อนการดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของโรงเรียนบ้านนาหินโห่งนาดง อำเภอนาตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ผลการสำรวจสภาพปัจจุบัน พบว่า มีความคิดเห็นระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นด้านผลกระทบ มีความคิดเห็นระดับมาก ส่วนภาพที่พึงประสงค์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และจากการศึกษาตามความต้องการจำเป็น ได้ผลการเรียงลำดับความต้องการจำเป็น ตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ 2) ด้านความยั่งยืน 3) ด้านการประสิทธิผล 4) ด้านกระบวนการ 5) ด้านผลกระทบ 6) ด้านปัจจัยนำเข้า และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านบริบท ผลการประเมินที่ปรากฏในระดับติดังกล่าว อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนบ้านนาหินโห่งนาดง อำเภอนาตาล ได้ดำเนินการโครงการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ให้เป็นไปตามนโยบายอย่างจริงจัง เข้มแข็งและต่อเนื่อง จนสามารถลดระดับปัญหาเสพติดและขจัดความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการป้องกันและแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ด้วย เป็นไปตามหลักการการประเมินสภาพปัญหา ซึ่งประวิต เอราวรณ (2562) กล่าวว่า หากต้องการประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโครงการนั้นก่อน เนื่องจากการประเมินความต้องการ

จำเป็นจัดเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญในวงจรการพัฒนาโครงการ ซึ่งผู้พัฒนาโครงการจะมีสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของผู้รับผลอย่างแท้จริง ทำให้การออกแบบกิจกรรม หรือวิธีแทรกเสริมของโครงการตรงกับประเด็นปัญหา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่โครงการกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของภาสกร โชคขจิตสัมพันธ์ (2560) พบว่า ครูมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ขั้นตอนเตรียมการและการวางแผนการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ และอันดับสุดท้ายด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินระหว่างดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาแดง อำเภอนาตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2562 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินโครงการฯ ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลที่ปรากฏดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการดำเนินงานที่มีการออกแบบกิจกรรมที่ชัดเจน เมื่อนำไปปฏิบัติจึงสามารถสร้างความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องที่ตรงกัน เน้นความสำคัญในการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการดำเนินโครงการฯ ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศแบบร่วมมือ กำกับ ติดตามทุกขั้นตอน เป็นไปตามหลักการประเมินดังที่ ประวิต เอราวรณ (2562) กล่าวว่า การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพมากที่สุดจำเป็นต้องมีการวางระบบการจัดการความเสี่ยง (Risk Management System) เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในระบบต่างๆ ของโครงการ และต้องมีการวางระบบการกำกับติดตาม (Monitoring System) เพื่อควบคุม ฝ้าระวัง ดูแลตรวจสอบ ความพยายาม กระบวนการทำงาน และผลที่เกิดขึ้นระหว่างการทำโครงการโดยไม่ต้องรอให้สิ้นสุดโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียา พนะสัน (2560) พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา, ครูผู้ดำเนินโครงการ, คณะกรรมการ เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมปากกลางและคณะกรรมการสถานักเรียนโรงเรียนมัธยมปากกลาง ต่อกระบวนการดำเนินงานตามมาตรการของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุขโรงเรียนมัธยมปากกลางใน 5 มาตรการและการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในสามลำดับแรกได้แก่ ข้อที่ 1 มาตรการด้านการป้องกัน มีแผนงานกิจกรรมการป้องกันที่เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีภูมิคุ้มกันห่างไกลยาเสพติด เช่น กิจกรรมชุมนุม, กิจกรรมทูปิ่นมเบอร์วัน, กิจกรรมค่ายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม, กิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด, กิจกรรมทางด้านดนตรี กีฬา เป็นต้นรองลงมา คือ ข้อที่ 20 มาตรการด้านการบริหารจัดการ มีนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและข้อที่ 28 กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ สถานศึกษาต้องมีระบบข้อมูลการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ระบบด้านการป้องกันระบบด้านการฝ้าระวังระบบด้านการดูแลช่วยเหลือ และระบบด้านการบริหารจัดการ

3. ผลการประเมินผลหลังการดำเนินงานโครงการสิ้นสุด ได้แก่ 1) ผลการประเมินความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการดำเนินโครงการฯ เมื่อการดำเนินโครงการสิ้นสุดลง ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นในระดับ มาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านความยั่งยืน (Sustainability) ส่วนด้านอื่นนอกจากนี้ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกด้าน และ 2) ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหลังการดำเนินโครงการ การป้องกันและแก้ปัญหาอาชญากรรม ในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาคง ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด การที่ผลการประเมินโครงการมีประสิทธิผลได้ อาจเนื่องจาก การที่ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการดำเนินโครงการฯ ได้มีการดำเนินการอย่างมีแผนที่ยึดตามหลักวิชาการ ดังที่ ประวิต เอราวรณ (2562) กล่าวว่า แผนที่ดีต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และนำไปดำเนินการได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพแผนการประเมินต้องประกอบไปด้วย ขอบเขตของความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวม มีการกำหนดระยะเวลา และงบประมาณที่จะใช้ และนำเสนอให้ คณะทำงานช่วยพิจารณาแผนการประเมินในมิติความครอบคลุม ความกว้าง และความลึกใน สารสนเทศของความต้องการจำเป็นที่จะได้รับการประเมิน รวมถึงความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการ สอดคล้องกับแนวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา พนะสัน (2560) พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณภาพการปฏิบัติตนตามพฤติกรรมทักษะชีวิตของนักเรียนใน องค์ประกอบ 5 ด้านของนักเรียนโรงเรียนมัธยมปากกลางในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากและเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความเห็นของนักเรียนมีต่อคุณภาพการปฏิบัติตนตามพฤติกรรมทักษะ ชีวิตของนักเรียนในองค์ประกอบ 5 ด้านของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในสามลำดับแรกได้แก่ ข้อที่ 1 รู้ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและมีการตรวจสอบทบทวน เพื่อปรับปรุงตนเอง รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมเชิงสร้างสรรค์และมั่นใจ ในตนเองและข้อที่ 6 เลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างไตร่ตรองและรู้เท่าทันสังคมที่เปลี่ยนแปลง และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อระดับคุณภาพการปฏิบัติตนตาม พฤติกรรมทักษะชีวิตของนักเรียนในองค์ประกอบ 5 ด้านของนักเรียนโรงเรียนมัธยมปากกลางที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดในสามลำดับแรกได้แก่ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีความ คิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุดรองลงมาได้แก่ ด้านทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตรายจาก สารเสพติดและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและด้านการเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และยุทธนา สัมฤทธิ์ผ่อง (2560) พบว่า ความคิดเห็นของคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน พบว่าผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน ระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลผลิต (Product) ด้าน กระบวนการ (Process) ด้านปัจจัย (Input) และด้านสภาพแวดล้อม (Context) และอัญญรัตน์ นา เมือง (2560) พบว่า ประเมินในภาพรวม เฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ที่เกณฑ์ระดับมาก โดยด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด คือด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบประเมินเป็น เพศหญิง ร้อยละ 59.40 เพศชาย ร้อยละ 40.60 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า เป็นนักเรียน ร้อยละ 54.10 เป็นบุคลากรปฏิบัติงานร้อยละ 9.40 และเป็นผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 36.50 ผลการประเมินในภาพรวม เฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ที่เกณฑ์ระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด คือด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด คือด้านกระบวนการ

4. ผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด กลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 โดยรวมได้คะแนนเพิ่มขึ้น กลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยรวมได้คะแนนเพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในระดับดีมาก อาจจะเนื่องจากปีการศึกษา 2562 ได้มีการเสาะหาเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดมากขึ้น รวมทั้งนักเรียนมีส่วนร่วมในการรับรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง จึงได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงซึ่งทำให้การเรียนรู้ได้ดี ซึ่งภายหลังที่โรงเรียนได้ดำเนินโครงการนี้ และได้ย้อนไปดูสถิติดังกล่าว ทำให้มีข้อสรุปได้ว่า นักเรียนมีความสนใจ ศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นที่น่าพอใจ นอกจากโครงการดังกล่าวจะส่งผลดีต่อนักเรียนทางด้านวิชาการแล้ว ยังมีผลต่อการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับเยาวชนอีกด้วย โดยเฉพาะ โครงการปฐมมนิเทศนักเรียนใหม่ โครงการลานกีฬาต้านภัย ยาเสพติดโครงการอบรมจริยธรรมวันศุกร์สุดสัปดาห์ ทุกโครงการล้วนส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง ห่างไกลยาเสพติด นำความภาคภูมิใจมาสู่พวกเราโรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาคง เป็นอย่างยิ่ง และผลการจัดกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนาคง อำเภอนาตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ได้รับรางวัลต่างๆ ดังนี้ รางวัลชนะเลิศการจัดกิจกรรมการป้องกันปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี รางวัลชนะเลิศด้านการป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนสีขาวของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ผลดีเยี่ยม โรงเรียนปลอดสารเสพติด การพนัน สื่อลามก ชู้สาว และการทะเลาะวิวาท และสอดคล้อง กับผลการศึกษาของสมพิศ สุทธิพิชญ์ (2550) ที่ว่า ปัจจัยนำเข้ามีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการติดสารเสพติด ได้แก่ ทักษะคิด และปัจจัยเสริมที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการติดสารเสพติด ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน และข่าวสาร ในการจัดกิจกรรมตามโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาใช้สารเสพติดในโรงเรียนได้ส่งผลให้ครูอาจารย์และผู้ร่วมงาน มีจิตสำนึกตระหนักในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบดีขึ้นตามลำดับ ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ทุกโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เคยสูบบุหรี่ในบริเวณโรงเรียน ได้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนด้วยการ ลด ละ เลิก การสูบบุหรี่ ไม่สูบบุหรี่ ต่อหน้านักเรียน หรือในสำนักงานทุกแห่งที่มีเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ จะไม่มีมีการสูบบุหรี่ในห้องเรียนโดยเด็ดขาดรวมทั้งการเน้นการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด เริ่มจากบุหรี่ จนร้ายแรง จนขยายวงกว้าง ไปถึงกัญชา ยาบ้า และเฮโรอีน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ร่วมงานตระหนักร่วมกันพยายามสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหา ร่วมมือให้การรณรงค์

ต่อต้านสารเสพติดในโรงเรียนเป็นอย่างดี เป็นภูมิคุ้มกันทำให้แก่นักเรียน นักเรียนและเยาวชน ห่างไกลยาเสพติด ผลของโครงการดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของศิวัพร แพทย์ขิม (2556) ที่ว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติด จะมีครูที่ช่วยเหลือ นักเรียนทั้งปัญหาด้านการเรียน และปัญหาส่วนตัวปานกลาง ดังนั้น เมื่อครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และประพฤติ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน จึงทำให้ปัญหาการเสพยาเสพติดของนักเรียนลดลง การที่นักเรียนได้ เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่งผลให้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง จนถึงนักเรียนและเยาวชนทั่วไป มีความ เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยง มีพฤติกรรม เบี่ยงเบนไปในทางที่ล่อแหลมต่อการเสพยา เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว หนีโรงเรียน ไม่เข้าห้องเรียน เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท สูบบุหรี่ ประพฤติตนเป็นนักเลงอันธพาล ลักขโมย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ และประพฤติดนไม่เหมาะสมกับภาพการเป็นนักเรียน เป็นต้น

5. ผลการประเมินเจตคติของนักเรียนต่อโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของ โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการแก้ไขและป้องกันยาเสพติด ทุกด้านและทุกข้อ การที่ผลการประเมินจากนักเรียนปรากฏผลสอดคล้องกันในทุกด้านที่ประเมินว่า นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดทุกด้านทุกข้อ ซึ่งสืบเนื่องมาจากการที่ โรงเรียนได้จัดให้มีโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด โดยมีกิจกรรมหลากหลาย กิจกรรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามกำหนดเวลา และสถานที่แตกต่างกันไป ส่งผลให้โรงเรียนบ้าน นาหินโง่งนนาดง อำเภอนาดตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ได้รับการยอมรับเป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธาของผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ในพื้นที่อำเภอนาดตาล โครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดที่โรงเรียนจัด กระทำอย่างเป็นระบบโดยต่อเนื่อง เช่น โครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ โครงการลานกีฬาต้านยา เสพติด โครงการเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรม ต้านภัยยาเสพติด โครงการ To be number one โครงการครูตำรวจ D.A.R.E และโครงการอบรมจริยธรรมวันศุกร์ สุดสัปดาห์ เป็นต้น ทุกโครงการ ล้วนมุ่งเน้นต่อต้านยาเสพติด โดยใช้ดนตรี กีฬา และศิลปะ เป็นสื่อ โดยการประเมินเจตคติต่อ โครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด เป็นไปตามแนวคิดของสร้อยตระกูล อรรถมานะ (2542) ที่กล่าวองค์ประกอบเจตคติ ประกอบด้วย 3 ประการ คือ (1) ด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกหรือความเชื่อซึ่งเป็นมาจากการเรียนรู้ ในประสบการณ์ต่างๆ จากสภาพแวดล้อม (2) ด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นการ แสดงความรู้สึกอันเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธ (3) ด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นความโน้มเอียงหรือพฤติกรรมที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนชอบหรือเกลียดอันเป็นการ ตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรงค์ เห็นหลอด (2562) พบว่า นักเรียนมีเจตคติ ทางบวกต่อการแก้ไขและป้องกันยาเสพติดทุกด้านทุกข้อ และผลการประเมินความพึงพอใจต่อการ ดำเนินงานโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด โรงเรียนบ้านนาหินโง่งนนาดง ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการดำเนินโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง

นักเรียน และนักเรียน โดยรวม มีความพึงพอใจในระดับ พึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 17 ข้อ และมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 2 ข้อ ได้แก่ โครงการฯ มีแผนปฏิบัติการชัดเจนตลอดปี เป็นโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโครงการฯ ด้วยความเต็มใจ โรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง นักเรียนทำกิจกรรมโครงการฯด้วยความสนุกสนาน มีความสุข นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การที่ผลการดำเนินการประสบความสำเร็จ เช่นนี้ อาจเนื่องจาก กระบวนการดำเนินกิจกรรมโครงการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดโรงเรียน บ้านนาหินโงงขนาด มีกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบครบวงจรตามหลักวิชาการ มีการกำหนดแผน นำแผนสู่การปฏิบัติ กำกับติดตามและประเมินผล ดังหลักการที่ประวัติ เอราวรณ (2562) กล่าวถึงแนวคิดการประเมินโครงการว่า การพัฒนาโครงการเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ต้องมีการออกแบบให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยนำเข้า กระบวนการแปลงสภาพ และผลผลิตที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด/ นโยบายของรัฐบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรงค์ เห็นหลอด (2562) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการดำเนินโครงการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติดของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี พ.ศ. 2556-2559 ของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบาย และยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเทศบาลเมืองระนอง. (2557). *วารสารเทศบาลเมืองระนอง*, 10(1), 9-10.
- จำรัส นองมาก. (2545). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.
- เจริญ แฉกพิมาย และปนัดดา ศรีธนะสาร. (2555). *พฤติกรรมกำบังตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- ธนวัน จันทศักดิ์. (2550). *ผลการรณรงค์ป้องกันการใช้ยาเสพติดตามโครงการเพื่อนเตือนเพื่อนต่อความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนในโครงการเพื่อนเตือนเพื่อน ในสถานศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประวิต เอราวรรณ์ (2562). *การออกแบบโครงการทางการศึกษาและการประเมินแบบเร่งด่วน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิวพร แพทย์ขิม. (2556). *พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา ปีการศึกษา 2556 (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพิศ สุขวิฑูรย์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย (รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2558). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพยาเสพติด (2558). *แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพยาเสพติด พ.ศ. 2558-2562*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- นรงค์ เห็นตลอด (2562). “การประเมินเชิงระบบโครงการการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ของโรงเรียนวัดสุทธิมงคล”. *วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 15(2): พ.ศ.-ส.ค.
- สยามรัฐออนไลน์ (2561). *เดิหน้าวาระแห่งชาติสร้างพลังสกัดภัยยาเสพติด*. จาก <https://siamrath.co.th/n/39204>. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2562.
- สัมฤทธิ์ ผ่อง (2560) *การประเมินเรื่อง รายงานการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านกุ่มิณิยมพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*.
- อัญญรัตน์ นาเมือง (2560) *การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานีเวศน์ จังหวัดระนอง*.
- Stufflebeam, D.L & Shinkfield, A.J. (1985). *Systemic Evaluation*. Boston: kluwer-Nijhoff,
- วาระแห่งชาติ (National Agenda) *ตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558-2562*

